

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetés helyben, vidéken:
1 óra 2-50 K | 1 óra 2-50 K
1 évre 30 K | 1 évre 30 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-tér 1. Telefon 208.

Felelős szerkesztő: Hajós József.

✝ Andor József

Elmédkeztek érte a Requiem zetermát ol. Cincumdederunt fájdalommal, panaszosan vibráló hangokkal, balceivadtak a Farkas-röggy ködös páráiba. A buszvezető beszédek felgomolyogtak a magas étherbe. A koporsóra hulló hantok rezáduáltak a szívünkre. Melységes fájdalommal, könnyező szemekkel, följegelő aggodalommal, szótlanként, magánkba roskadva hagyunk el a koszorús sírhalmot.

Ugy éreztük, hogy a sírhalm földje nem öt nyomja, hanem a mi lelkünkre nehezedik. Lelelkünk jászavál együtt sírt a magyar föld megszeméremdött lelke. Mert a magyar írásművészet szépségeiért, igazságaiért, bárd írt, a magyar földért ifjongó, a tiszta magyar levegőért lelkesülő, a magyar erkölcseit meghalni tudó poetát temettük. Andor József szeptemberben tollat, megalkuvást nem ismerő magyar lelkét sirattuk. A katolikus és fővárosi körök, a ballétriszulka híltanai között járó, a tiszta, becsületes magyar irodalmi művelő ifjóművész önmagát borította fel a földbe.

Magyar érzését a nyíregyházi nap tiszta sugara szölte a vérebe. A katolikus felséges erejének tudatát a bakonyi monostor szellemének szuggesztív ereje véste a lelkébe. Ez a két talentum volt az utraulója. Az ut, melyen elindult tele volt tövisrel, kősziklával, indifferentizmussal, lekicsinyléssel, szegénységgel, erőtlenséggel. Erős talantuma, ingást nem ismerő karaktere ezen a rögös pályán végig keskenyen indult, de mindinkább szélesedő és folyamatosan feléledő mesgyét. Artisztikus írásában leszálta a lelkét legmelyére. Onnan nem engedte le a legtragikusabb lelki problémákat bámulgató ki, hanem a leggyeszarábbakat, a legidőbbségeket, a leg tisztábbakat. A tiszta szívűek édesen merengő szerelmét, az otthon, a család szent boldogságát, a középosztályi a stilusos lelkének finom, meggyőző gondolatait, a zombékos

mozók felől szálló paráit, az áltól delibábit, a lelkék tiszta ideálszülus küzdelmét világították meg éjtelőn magyar lelkéből kiáradó írásai. Silusa könnyed, épen azért művészi, műtívumai nemeseek, épen azért bihetők, megoldásait keresztyéyek, épen azért meggyőztatók. Írásaiból világosan csilán ki, ami előttünk homályos, érthetlővé lesz a sejt-lmes, köppé alakul a hangulat, mesévé szövdök a sóhaj.

Mikor novellát írt, a lelke felderült, mert képzelete ez általa sokszor megélmődött világban szárnyait. Mikor kritikát írt, akkor elszomorult, mert a való sötétsége reafakult a lelkére. Mégis ekkor volt a legnagyobb, a legemberibb, a legigazságosabb. Önmagában meg tudta látni a fogyatkozást, másban a még nagyon haragos ellenfeleiben is, nem tudta el nem ismerni a talentumot. Elismerést, sem elismerést, sem barátságát, sem jutalmát senkinek sem adott szépségeért, jószágért, igazságért, mindenkinél a nyugatosoknál, a holnaposoknál, a kubiáistáknak is. A költője csoportosuló fiatal írókat is szerette, de annyira, hogy a lelkét a szegényes-teszteleneket elriasztotta, a tehetségeket hitáro, pihenést nem ismerő munkára szöktette. Szerette a klasszicitást, gyönyörködött a modernnek gazdagodó nyelvében, festői szavaiban, csörgő-bongó hangulataiban. De gyűlölte az eladott tollat, a megalkuvó talentumokat, a nem a meggyőződésért, hanem a több pénzért írókat.

Férfiu volt. Öszinte, szemérmes, nyilt, egyenes és természetes. Hittelt nézett a világba, megértéssel és szeretettel az eszményekre. A háza templom volt, a tűzhelye oltár. Hite volt a szárnya, szívós magyar akarat a evezője. Tudott hinni egy szebb, egy jobb, egy tisztább jövőben. Lelke tele volt eszéggel-bongással, magyar melódiákka, hieő imádsággal.

Ez a magyarosan érző, ez a keresztényiesen hívő lélek elszálta, mielőtt minden bánatát elsírhatta volna, mielőtt min-

den bűbajos dalát kiénekelhette volna. Itt hagyott benünket befejezetlen mondatokkal, kitermeledlen gondolatokkal, vajdó tervekkel, szeggett reményekkel, a forrongó jövőendő ködös képével. Itt hagyta örök mozdulatlanságban tollát, melynek írásából annyi gyönyörűséget szűresültek a fehér lelek. Elszált lelkének földi energiája, melynek acélosságából, férfias egyenességből, törhellen ideálmusából annyit merítettek murkatársai és barátai. Nesztelen, halk léptekkel járunk a szobában, ahol egy

kedvas gyermek alszik. E csendesedünk a liget előtt, melyben fölemüle énekel. Ez az áhítatos nesztelen csendesség silszerű emlék Andor József koporsójánál is. Ne zavarjuk álmait. Hadd álmodja, hogy amiért küzdött, amiért meghalt, azok a gyönyörű álmok valóra válnak. Élete tanulság, írása örökség. Becsüljük meg azt a becses örökséget, mely az ő életéből felénk árad: nem az élet a cél és az én, hanem az eszmény és az áldozat és csak az él igazán, aki eszméiért áldozni tud.

if.

Zsidók mint felmentettek.

Sok zsidó a katonai szolgálata való bevonulás után óvatosan szökték; ez azt jelenti, hogy pénzrel és egyéb farianggal olyan beosztást keres, ami lehetővé teszi részére azt, hogy tovább élhessen. Különösen óvatossá azóta, amióta kihirdették a katonaszökevények re a statáriumot. Így tehát inkább állításkötelezettségüknek nem tesznek eleget, mert ezt még a polgári törvények torolják meg. Padlásra laknak, idegen megyében bujkálnak, igazolványt hamisítanak, vagy ha kell, befizetik megukat, mert ez is megtörtént, csak hogy kibújjanak a katonaszkódas alól. Egyik sikeres trükkjük az, hogy sor alá állanak, de nem csak egyszer, hanem annyiszor, ameddig olyan sorozóbizottságra nem akadnak, amely kimondja az „untauglich"-et. Ha a esendő keresi őket, akkor hozzátartozóik tábori levelezőlapot mutatnak fel, amelyet természetesen nem a keresett, hanem megrendelésre az ő nevében valaki más küldött.

De ha már semmi sem segít és be kell vonulni, akkor jön a felmentés. A '85. cs. és kir. hadkiegészítő parancsnokság állományában nyilvántartott 3710 felmentett közül 971 zsidó. Ez szembeállítva a hadkiegészítő kerület területének összlakosságával és a zsidók számával, a következő arányt mutatja. Fel van mentve az összakosság 1 százaléka. A felmentettek közül a zsidó felmentettek a zsidó lakosság 1.3 százalékát adják, a keresztény felmentettek pedig a lakosság 0.7 százalékát.

Hogy miként érik el ezt a nagy arányszámot akkor, amídon a földmívelő keresztény lakosság ilyen kis arányszámmal van képviselve, annak il-

lusztrálására álljanak itt a következő példák: Othón ül Mar-marosszigeten Silberstein Simon cipőkereskedő is. Ez még papíron sem erdőmunkás, hanem mint cipőkereskedő van felmentve; de a toltjában egyetlen pár cipő sincsen, legőbbnyire zárva is van az üzlet és 5 vígan gseftel mással. A esendőrk ellenőrzik, feljelentik őket, de eredménytelenül. Itt van Fraenkel Salamon hitközségi jegyző. Fel volt mentve, jöhet az ő munkáját akármelyik alkalmatlan bocher elvágatheti. Végre sok sürgősség után hatályon kívül helyezték a valamennyi és bevonatták. Most újból ilthon van — szabadsággoltatta magát. Stauber Hermann ruhakereskedő 4000 koronát „áldozott" annak idején arra, hogy ne sorozzák be. A sorozó orvos jöteknycélra deponálta az összeget és Stauber Hermannból mégis katona lett, de nem sokáig maradt az, 100.000 koronát érő raktárát városi ruházetem felállítására ajánlotta fel és kérte, hogy ennek vezetésére menték fel őt. Fel is mentették, de a városi ruházemből semmi sem lett, mert árult Stauber öccse után értékesítette és a város egy majdnem üres raktárt kapott. Nagy nehezen sikerült Stauber felmentését visszavonni, de Stauber nem vonult be, végre bevitték és most újból othon van: — szabadsággolták.

Ez a fajta itt nem akar asszímilálódni. Nem lesz magyarrá a nyelvében és még kevésbé lesz az erkölcsében. Különféle galicai csodarabniknak és azok tanítványainak vezetésére alatt szektákra szakadozva megmarad a maga generált faji zárkózottságában és alantas erkölcsében. Neki a haza sor-

Színház.

Hétfőn a városi színházban Bernstein nagyhírű drámáját, a „Tolvaj-t” adták telt ház előtt. A főszereplők Kovács Lulu, Vécsey, Fodor, Doktor és Brádi voltak, kik mindannyian mély átérzéssel szerepeltek, kivált Kovács Lulureálta nagy művészettel a nehéz szerepét. A közönség szinte szökállan figyelemmel kísérte a fordulatos motívumokban gazdag s lélektanilag is érdekes cselekményt. A szereplőket főleg a II. felvonás végén tapsolta meg.

Heti műsor:

1918. október hó 14—20 ig:
Szerda: A férj a ki mindent tud.
Csütörtök:
Péntek: Szibill.
Szombat: d. u. Vandergold k. a. este A görög rabszolga.

Az Uránia igazgatója közli:
Mia May filmjét a „Szegény Mária” szerdán és csütörtökön ismét műsorára vette az Uránia. A szokatlan gyors reppre azért történt, mert általános érdeklődés nyilvánult meg a film iránt és az Dránia tulajdonosa kedvében akarván jární közönségének stettet újra beállítani. A jegyek elővételben az Uránia pénztáránál és Ulmánnál kaphatók. Előadások kezdete pont fél 7 és fél 9 órakor.

Az Apolló igazgatósága közli:
Egy élet alma A hírneves filmrendezőnek és színművészek, Alexander Moissinak legújabb alkotása „Egy élet alma” című öt felvonásos színmű, mely épügy kinematografiai mint színművészeti szempontból a legelsőök sorában foglal helyet. Tárnya mindvégig érdekesítő és lebilincselő. Alexander Moissi a férfi főszerepben ragyogtatja művészetét s méltó partnere a híres szépségű Ria Jende. A egyszerű filmalkotást szerdán és csütörtökön mutatja be az Apolló színház rendes helyárák mellett. Előadások fél 7 és fél 9 órakor.

A katolikus sajtó utatóró lapja, az agi is, szókimondó, érdekes tartalmú

A Sajtó

című közlöny.

Megjelen minden hónap elején.

Előfizetés egész évre 1 K 20 fillér.

Egyes szám ára 10 fill.

Székesfehérváron kapható Mikó-nővéreknél, (Szögyény Marich-ü.) és

Horváthné és Rónuine Kossut-utcai papírkereskedésében.

Ne mulassza el minden hónap-elején elolvasni.

Székesfehérvár sz. kir. város polgármesterétől, 10271 1918. sz.

Hatósági hirdetmény.

A városi épületek, iskolák és egyéb a város által fenntartott kulturintézmények fűtéséhez szükséges és a Ganti, Kápolnai erdőben felraktározott 1200 kbm. tűzifa a város területére beszállítandó.

A tűzifa beszállításának fuvardíját, fuvaronként 2 köbméter számítva, a szállítási jegy átvétele alkalmával egészségileg fogom a vállalkozóval megállapítani, azzal a feltétellel, hogy a beszállításra vállalkozó kötelesek a tűzifát a szállítási jegy átvételétől számítva legkevesebb f. évi október 30-g befuvarozni.

Felhívom énnélfogva mindazokat akik a tűzifa befuvarozására vállkoznak, hogy a szállítási jegy átvétele végett a városi gazdasági hivatalban (Ziehy ház 25, sz. ajtó) haladéktalanul jelentkezzenek.

Székesfehérvár, 1918. okt. 15.
Dr. Saára Gyula s. k. polgármester

NAGY KERESETHÉZ JUT, ha a FEJÉRMEGYEI NAPLOT és az UJ LAPOT arusítja.

Lapkihozdása vállalkozók a kiadóhivatalban jelentkezzenek.

Éves állás, biztos jövedelem.

Székesfehérvár sz. kir. város polgármesteri hivatalától.

H i r d e t m é n y.

A 2400.1917. M. E. sz., valamint a 4207.1915. M. E. sz. rendellete alapján az Országos Közélemezési Hivatal vezető m. kir. miniszternek jóváhagyásával, a Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság által a 100.1918. lb. sz. hirdetmény 7. bekezdésé foglaltak alapján az alant felsorolt termények helyi árait 1918. évi október hó 16 tól 1918. évi október hó 31-ig bezárólag a következőleg állapítom meg:

	Nagykereskedői ár: K. f.	Kisvnybeni ár: K. f.
1. Keltkaposzta kg.	—40	—60
2. Fejéskaposzta kg.	—30	—40
3. Vöröskaposzta kg.	—50	—70
4. Sárgarépa:		
a) sötétsárga sz. levél nélküli kg.	—40	—60
b) halványszínű levél nélküli kg.	—30	—44
5. Petrózelyem keves levéllel kg.	—50	—70
6. Pasztinák levél nélküli kg.	—50	—70
7. Laveszöldség vegyesen, sárgarépa és petr. k. levéllel 1 kötegben 25 dg.	—	—16
8. Cékla levél nélküli kg.	—40	—60
9. Fehér és fekete retek n. sz.	—6—10	—8—12
10. Torma kg.	—60	—80
11. Gümös zeller kg.	—60	—80
12. Laboda és sóská kg.	—60	—76
13. Zöldbab kg.	—120	—140
vjabab kg.	—150	—180
14. Vöröshagyma a) makói kg.	—120	—154
" b) közönséges kg.	—60	—76
15. Fokgyógyalma kg.	—40	—60
16. Zöldpaprika töltési való drb.	—24	—40
17. Paradicsom kg.	—70	—90
18. Ugorka salátának való kg. kovászos és sós berakáshoz kg.	—30	—40
ecetbe való, apró kg.	—110	—130
19. Főző újk kg.	—24	—34
20. Csöves, gyenge tengeri drb.	—8—14	—12—20
21. Szőlő I r. kg.	—80	—450
" II. r. kg.	—30	—4—
22. Alma a) nemes csamege fajták, hibátlan, I. o. nagyságu kézzel szedett péld. szaksz. Jónáthán, aranyparmin, betul kg.	370	420
b) nemes csamege fajták egészséges II. oszt. nagyságu kézzel szedett példányok, szakszerűen csomagolva, Jónáthán, arany parmin, sóvári kg.	230	4—
c) közönséges fajták, szokványáru, kézzel szedett péld. kg.	130	180
d) rázott, kevert kg.	—96	116
23. Körte a nemes csemege fajták, hibátlan válogatott I. oszt. nagyságu kézzel szedet példányok szakszerűen cs. kg.	3—	350
b) nemes csemege fajták egészséges II. nagyságu kézzel szedett péld. kg.	2—	250
c) közönséges fajták szokványáru kg.	120	150
24. Dió kg.	460	540
25. Dióbél kg.	20—	2256
26. Mogyoró kg.	290	350

Székesfehérvár, 1918. október 14 én.

Kovács A. Sándor, tb. tanácsos, közellási bizottsági elnök.

Saára Gyula dr. polgármester.

APROHIRDETÉSEK.

Apróhirdetésekért 10 szög 3 korona, azonfelül minden szóért 20 fillér fizetendő.

A ciszterci rendházban egy férfi terítő és egy bejáró takarító felvételnek. Jelenkezni lehet a házigondnoknál.

Bejárónór keres Hálét 18. sz. alatt, a háziasszony.

A Horváth-Ronai pepirkereskedésben kaphatók a **Valdosság és Mivelttség** c. könyv füzetek. Vegye meg az egész sorozatot, darabonként 80 fillért Nagy lelki élvezetet és alapos tájékozotást talál bennük a kor mozgóké kérdéseiről.

SZŐLŐ oltványokat

Dírtet termő-gyökeres, hazai gyökeres, sima és gyöke és vadva 200 sz. Badacsonyi-éki szőlőtelep kezelősége Tapolca, (Zala-megye)

Uránia-színház

Szerdán és csütörtökön, október 16 és 17-én: !! Közkívánatra !! **Szegény Mária** Dráma 4 felvonásban. MIA MAY legújabb filmje! Remek pótműsor. Előadás fél 7 és fél 9 órakor. Rendes helyárák.

TOZSDE ügyekben és mindennemű

ÉRTÉKPAPÍROK

vétele és eladásánál, tekintettel a jelenlegi gazdasági viszonyaikra, valamint értékeinknek biztonsága szempontjából, minden irányban készséggel szolgál szakszerű tanácsok és felvilágosításal

Hazai Kereskedelmi Részvénytársaság értékpapír-osztálya, Budapest, IV., Magyar-u. 3.

Apolló-színház.

Szerdán és csütörtökön, október 16 és 17-én: Szenzációs sikerű filmsláger!

Egy élet alma

Színmű 5 felvonásban. Főszereplők: Alex Moissi és Ria Jend. Az első szivar. Löverseny. Vigjáték. Term. u. Előadások fél 7 és fél 9 órakor.